

De heer mr dr A.G.J.M. Rombouts

Voorzitter

Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

p/a RIVM, interne postbak 21a

Postbus 1

3720 BA Bilthoven

Onderwerp : mobiele telefoons
Uw kenmerk : KP EMV 200901 16-01
Ons kenmerk : U-5024/EvR/iv/673-O1
Bijlagen : -
Datum : 19 januari 2009

Geachte heer Rombouts,

U legde de Gezondheidsraad de vraag voor of blootstelling aan een door een mobiele telefoon veroorzaakt elektromagnetisch veld dat leidt tot een SAR-waarde van circa 2,9 Watt/kg, volgens de huidige stand van wetenschap kan leiden tot een effect op de gezondheid van mensen.

Ik wil u hierop als volgt antwoorden. De blootstellingslimieten die door de Gezondheidsraad in 1997¹ zijn voorgesteld (en die overeenkomen met de voorstellen uit 1996 en 1998 van de *International Commission for Non-ionizing Radiation Protection*, ICNIRP²) zijn gebaseerd op het voorkómen van overmatige opwarming, een acuut en niet-cumulatief effect. In het advies uit 1997 geeft de Gezondheidsraad aan dat voorkomen moet worden dat een lokale temperatuur hoger dan ongeveer 38 °C optreedt in het hoofd of in de foetus, 39 °C in de hals en de romp en 40 °C in armen en benen. Op grond van berekeningen van de relatie tussen SAR en temperatuurstijging uitgevoerd door de Engelse *National Radiological Protection Board*³ komt de Raad tot aanbeveling van een maximale SAR van 10 W/kg per 10 g weefsel voor hoofd, hals en romp bij de beroepsbevolking en, door toepassing van veiligheidsmarge met een factor 5, tot een SAR van 2 W/kg per 10 g weefsel voor hoofd, hals, romp en foetus bij de algemene bevolking.

---

¹ Gezondheidsraad. Commissie Radiofrequente straling. Radiofrequente elektromagnetische velden (300 Hz - 300 GHz). Rijswijk: Gezondheidsraad, 1997; publicatie nr 1997/01.

² International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP). Health issues related to the use of handheld radiotelephones and base transmitters. *Health Phys* 1996; 70: 587-93.

International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP). Guidelines for limiting exposure to time-varying electric, magnetic, and electromagnetic fields (up to 300 GHz), International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection, *Health Phys* 1998 74(4):494-522 + Erratum published in *Health Phys*. 1998;75(4):442.

³ National Radiological Protection Board (NRPB). Board statement on restrictions on human exposure to static and time varying electromagnetic fields and radiation. Chilton: National Radiological Protection Board, 1993. (Documents of the NRPB, Vol 4, Nr 5).

Gezondheidsraad

Health Council of the Netherlands

Onderwerp : mobiele telefoons
Ons kenmerk : U-5024/EvR/iv/673-O1
Pagina : 2
Datum : 19 januari 2009

Sinds 1997 heeft de Gezondheidsraad de wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied voortdurend gevolgd en er regelmatig over gerapporteerd. Daarbij is ook gekeken naar aanwijzingen voor mogelijke langetermijn effecten. Dit heeft tot op heden niet geleid tot een wijziging van de aanbevelingen die de Raad in het advies uit 1997 deed.

Op grond van het vorenstaande acht de Gezondheidsraad overschrijding van de limietwaarde niet acceptabel, maar acht het niet aannemelijk dat het gebruik van een mobiele telefoon die een SAR van 2,9 W/kg kan veroorzaken, als gevolg van de overschrijding van de limietwaarde zal leiden tot een nadelig effect op de gezondheid. De Raad heeft al eerder aangegeven dat in algemene zin een (geringe) overschrijding van de limieten niet betekent dat er direct een kans is op het optreden van gezondheidseffecten.⁴

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr M. de Visser
vice-voorzitter

---

⁴ Gezondheidsraad. Hoogspanningslijnen. Den Haag: Gezondheidsraad, 2007; publicatie nr 2007/25. (Briefadvies)